

Prædiken juledag 2021

Juledag, kl. 9.30 i Gloslunde kirke (HGJ) og kl. 11.00 i Vestenskov kirke (HGJ)

99 Velkommen igen, Guds engle små

103 Barn Jesus i en krybbe lå

118 Julen har englelyd

102 Et lidet barn så lysteligt

112 Kom, alle kristne

Prædikant: Henrik Gade Jensen

Her i Gloslunde/Vestenskov kirke har vi rundt om prædikestolen de fire evangelister (I Vestenskov kun tre, fordi Jesus har erstattet Matthæus). Det er en traditionel måde at udsmykke en kirke på.

Og kan man også studere evangelisterne ikonografi, som det hedder, altså deres symbolik. Og så vil man også opdage, hvordan evangelisterne illustreres med hvert sit symbol.

Markus' symbol er en løve. Det kender vi bl.a. fra Venedig, hvor Markusløven står højt oppe på Markuspladsen.

Matthæus' symbol er en engel. Eller et menneske med vinger.

Og Lukas' symbol er oxen, nogle gange også en tyr, og det store tunge trækdyr symboliserer villigheden til at ofre sig for noget større. At det er tungt at være kristen og der skal trækkes tunge læs.

Den fjerde evangelist, Johannes, er symboliseret ved en ørn, og ørnen symboliserer det flyvende højt i sky, nær solen og lyset.

Oksen og ørnen!

Der kan næsten ikke være større forskel end på evangelisterne Lukas og så Johannes.

Det tunge landdyr med sin store og kraftige krop, overfor den elegante, hurtige og højtflyvende ørn

Hvilket forskelligt perspektiv giver det ikke på verden? Og på evangeliet?

X

I går, juleaftensdag, hørte vi juleevangeliet efter Lukas.

Det er en konkret fortælling, hvor man mærker nærværet, tilstedeværelsen, trængslen i Betlehem, fødslen i stalden, barnet i krybben, vi kan se det hele for os. Næsten sansede det.

Det er oksens jordbundne perspektiv.

Og så i dag flyver vi højt op, meget højt op, og ser det fra Johannes' synsvinkel.

Indledningen til de tre første evangelier begynder med Jesu fødsel og med bl.a. juleevangeliet, som vi hørte i går.

Hvad vi hører her, i dag, er fra indledningen til Johannes-evangeliet, og vi kan allerede høre en hel anden tone. Det er meget anderledes. Det er ikke så konkret fortællende

I stedet får vi at høre, at "I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud."

Der er ikke meget lugt fra stalden eller fårehyrde over det!

I stedet får vi perspektivet fra oven, fra himlen, set fra ørnens øje.

Blot denne indledende fanfare fra Johannes-evangeliet er der skrevet tusinder af bøger eller artikler om.

Her knyttes altså ordet, noget med at tale eller danne mening, sammen med Gud, er hos Gud, er Gud.

Johannes-evangeliet er som de øvrige evangelier skrevet på græsk, og på græsk bruges "logos", som oversættes til "ordet".

Og logos er det samme som vi kender i logik, og har betydninger i retning af tale, sprog, fornuft. I begyndelsen hedder "arché", som også betyder "princip", "grund". "årsag". Vi kender det fra ordet "ærke-", ærkebiskop, ærkeengel osv. Det primære, det første, er ikke nødvendigvis i tidsmæssig følge.

Så vi kunne også oversætte den første linje: **I princippet eller til grund ligger logos. Og logos var hos Gud og logos er Gud.**

Det giver noget anderledes betydningsassociationer end den autoriserede oversættelse.

Så det gudsbegreb, som vi her præsenteres for i Johannes-evangeliet, bliver så også anderledes, mere abstrakt, mindre personligt, end i de øvrige evangelier, der knytter mere an til den gammel-testamentelige, personlige Gud. Jahve.

X

Vi hørte fra *Første Mosebog i den første læsning*:

"Gud sagde: »Der skal være lys!« Og der blev lys."

Altså Guds tale medfører skabelse. Guds ord og sprog er ikke kun mundsvejr, intetsigende lyde, prutsnak, men ord der skaber, ord der sætter i værk.

Gud er ord og ordene bliver til virkelighed og er virkelighed.

X

Johannes-evangeliet er også det evangelium, som er mest påvirket af græsk tænkning. Det hænger sammen med at det er det yngste, og sikkert forfattet i tæt tilknytning til græsk filosofi og tænkning.

Og i græsk tænkning var der mange opfattelser af verden som logos, verden er ordnet, fornuftig, og sammenhængende. Verdensgrunden, al tings grundprincip, blev i megen græsk filosofi identificeret med både Gud og logos.

Så vi ser en spænding i Johannes-evangeliet mellem det bibelske, Gud som Herren og som personlig, og så Gud som logos, mere abstrakt.

Og den spænding tror jeg, vi alle sammen også har tænkt på i vores Gudsopfattelse. Gud tænker vi nogle gange på som den personlige skaber og opretholder, men andre gange mere anonymt som en ånd, en sjæl, en kraft der gennemsyrrer alting.

X

Gud er også lyset, hører vi i teksten. Og vi mennesker bliver mere identificeret med mørket. "Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke."

Altså, vi lytter ikke til evangeliet, vender det døve øre til, korsfæster Kristus.

Og så hører vi om Johannes Døberer, der går forud for Kristus. "Selv var han ikke lyset, men han skulle vidne om lyset." Og tænk så igen på, hvordan Johannes Døberer beskrives hos de tre første evangelister, som en vildmand der levede af græshopper i ørkenen, næsten ulækkert.

Jesus er lyset. "Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden. Han var i verden, og verden var blevet til ved ham, og verden kendte ham ikke."

I mere abstrakte og også mere lyriske vendinger får vi her fortalt historien om Jesus. Han er lys og logos, men verden, mørket, vil ikke kendes ved ham. "Ordet blev kød og tog bolig blandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen".

Ordet blev virkelighed, kom i Jesu person til os, så vi kunne se hans herlighed.

Og vi kan blive Guds børn, hvis vi tager imod ham.

AMEN